

૩૮૬૯

શ્રી

જીનાયનમા:
શ્રીસુમતી ચરિત્ર સ્થુલી
નાટક.

ખનાવનાર છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.
શાં પોપટલાલ મુળચંદ.

અમદાવાદ મધ્યે.

આસ્તોડીયા ચક્રલાની સડક ઉપર શાં લલુભાઈ
સુરચંદના હેલેલાના મેડા ઉપર “અમદાવાદ
સમાચાર” છાપખાનામાં શાં કીલાભાઈ
દલપતરામે છાપ્યું.

સંવત ૧૯૪૫.

સને ૧૮૮૯.

કિંમત ૦-૩-૦ ત્રણ આના.

પ્રસ્તાવના.

હે પ્રીય બંધુઓ આ ચોપડી બનાવવાનો મારો જૈન
ધર્મ સાંબધી પેહેલો પ્રીયાસ છે, માટે ભુલ ચુક હોય તે સુ-
ધારી વાંચશો. એજ.*

આ ચોપડી બનાવતાં અમારા પ્રમપ્રીય શાંધી સુખ-
લાલ કસ્તુર તરફથી પુરી મદદ મળી છે.

• લાવણિ.

નોકરી કઠણ સીંધવાડી એ રાગ. •

સુમતી જન સુખ સેહેજ નાંદી,
કરું હું વિનતી આપ પ્રભુને વાર વાર વંદી. સુ. ૧
અનંત ભવ ત્રીચંચમાં પડીયોરે;
વળી કરી કુકર્મ પાપી હું નશકે રડવડીયો. સુ. ૨
સુમંતી જન કાસેંદ્રા સ્વામી;
કીર કહે મમ બાંહુ ગ્રહી, પ્રભુ સીવપુર લ્યો તાણી. સુ. ૩

સ્તુતિ.

સર્વે આકર્ષે—ગિતિ.

• પ્રભુ સુમંગળા શીરસ્વામી, કૃપા કરીને મતી ઘો સુખદાય;
એ સીવલયકી સુખવરીયા, જેમ મુની ગુણમે સ્થુલીભદ્રાય.

* કીર એટલે પોપટ. જ્યાં કીર આવે ત્યાં પોપટ સમજવો.

નાથ કેસો ગજડો બંધ છોડ્યો.

નેમ' છત્ર જગત ગુરુ બ્રહ્મચારી;

તથા રાજ્ય સરીખી નારી. નેમ. ટેક.

સમુદ્ર પીતા શીવા દેવી માતા, કૌશ્ઠ બળભદ્ર ભાઈ;
આયુધશાળાએ આઈ પ્રભુછ, શંખનાદ સ્વર. ઘેરી.૧
અવસર 'આયો વરસીદાન દેઈ, કેસરી સંજમે' સાંધ;
દીન પંચાવને કેવળ પામી, દેવ ધુની નરવરે પુરી. ૨
સેહેસ વર્ષ પ્રભુ આયુષ પાળી, ગીરનાર શીખરછત્ર જાની
અણસણ કરી પ્રભુ મુગતે પોહોત્યા, સુન્દીર સીવને મીલારી.૩

પ્રવેશ ૧ લો.

સ્થળ બાંડલીપુરના નંદરાજની કચેરી.

નંદરાજ.....પાંડલીપુરનો રાજ.

સુકડાલ.....નંદરાજનો પ્રધાન.

પંડ્યોછ.....છોકરીયોને ભણાવનારો માસ્તર.

માનોછ, ફાસાછ વિગરે કચેરીના માણસ.

બંજરો.

નંદરાજ—પ્રીય મિત્ર વિના હો ભાઈ,

કોણ મોખત સાચવે આંહી. એ રાગ.

સુણ મંત્રી વાત સુખદાઈ, મુજ મનથી કહુંધું ન્યાઈ. ટેક

પ્રજા સુખ માંહી રેહેછે; કે અંતેઉર સીયલે પળેછે;

કરો તપાસ સત્ય સુખકારી, સુણ મન્ત્રી વાતસુખદાઇ. ૧

વણીક પુત્ર વેહેવારે રેહેછે, કુડે માપે કોઇને દેછે;

કહો સત્ય થકી જ્યકારી, સુણ મન્ત્રી વાત સુખદાઇ. ૨

વીપ્ર પાઠ વેદ ગુણેજો, સહુ આપ ધર્મે વર્તે તો;

સુખી રધયત મમ સુખદાઇ, સુણ મન્ત્રી વાત સુખદાઇ. ૩

સુકડાલ—રાગ સદર.

આપે વાત કરી સુખ ન્યાઇ, ગૌપાળ પાંડલીપુર સ્નાઇ. ટેક

વણીક કુળ ધર્મ શુદ્ધ રહે છે, વીપ્ર વેદ ચારે ગુણે છે; •

પાળે શીયલ સુંદરી સુખ દાઇ. આપે વાત. • ૧

શાળામાં સુંદરી ભણે છે, કવી કાવ્ય કરણ કુશળે છે;

પાઠ પીંગળની ભાષાઈ. આપે વાત. ૨

સીવાલયમે યુગતી ભારી, ચપો ચળેલી મોગર જ્યકારી;

શબ્દ અંગે એ અરપાઇ; આપે વાત કરી સુખ. ૩

ગદ્ય—અહા મહારાજ ધીરાજ, સર્વ રધયત આપ ધર્મ

ને વિશે સહવર્તમાન છે, પણ હું આજ કથા સાંભળવા

ગયો ત્યારે શાસ્ત્રીજીએ જ્ઞાન દાનનો ઘણો મોહોત્સવ વધા-

યો વાસ્તે આપ પણ જ્ઞાનનું દાન આપો. વળી આપે મને

આગળ ઉપર કહ્યું હતું કે જે શાસ્ત્રી હોય તે ગપ્પાં મારે,

પણ જનશાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે:

રેખતો.

ચાહે ધન્ય દીયો, ચાહે માલ દીયો;

ધર માલ લુટાઈ કે, ભેખ લીયો;

પીન કીર કહે, સખ દાન દીયો;

પીન ગ્યાન દાન, ખીન ધુળ ભયો.

ગદ્ય—અહા મહારાજ જનશાસ્ત્ર પણ આમ બોલે છે

નંદરાજ—અહા પ્રધાન શાસ્ત્રમાં પણ કહ્યું છે? ત્યારબાદ

વિસ્વનાથ મહેતાજી પ્રવેશ કરે છે. આવી આસીર-
વાદ આપીને કહે છે.

વિસ્વનાથ—સૈયર સીદને વાળાવો મુને સાસરેજો.

એ. રાગ.

સદા અમર રહો ભુપતી નંદજીરે,

યારા સેહેરે ચોસડ ઘડી આણુદનીરે. સદા.

યારા નગરનાં દ્વારે ગુડી બિછળે જો;

ગાયે ગીત માનની ખીલે ચંદજીરે. સદા. ૧

યારા પાઘેરે લીટી પચરંગની જો;

અંગ ભીનો અતર સુગંધથી જો. સદા. ૨

યારા રાજેરે રઘવત નીતી ચાલતી જો;

યારા સત્યે ભગનીપર સુંદરી જો. સદા. ૩

આહા મહારાજ આપ શું હુકમ કરમાવો છો.

લાવણિ.

અધખીચં મોહોઅત તોડી, સુણુ દરદી દીવજા એ રાગ.
 સુણો વિસ્વનાથ (૨) વિદ્યા દયના દાતાર;
 પીંગળ સંસ્ક્રીત, વ્યાકરણ, અર વિદ્યાનો નહી પાર.
 મમ પુત્રી અને (૨) ગ્રહસ્થ અગળ જોહ; •
 સર્વેને લાવો ઈલાં કર પરીક્ષા નીતી ગુણુ જોહ.

રાગ સદર.

વિસ્વનાથ—હુ લાવુ ઇલાં (૨) સર્વ પુત્રીયો સંસ્નેહ;
 કાવ્ય છંદ ગીત, ગ્યાન, સંપુર્ણ પીંગળમાં વળી જોહ.
 જૈન વિજ્ઞુ ધર્મ (૨) વળી પુરુષ ગુણુ સમેત;
 તેમાં એ પરવીણુ છે શુર શક્તી નહીં લક્ષ ધેત.

અહા મહારાજાધીરાજ આપનો હુકમ જોય તો સર્વે
 અગળજોને ઈલાં લાવુ, એમ કહી જાય છે. કચેરી બરખાસ.

પ્રવશ રૂ. જો.

સ્થળ રાજ્ય કચેરી.

નંદરાજ, સુકડાલ, વિશ્વનાથ, રાજપુત્રિ વિગરે.

વિશ્વનાથ—આજ શામળાંસુરીની મોરલી બળતેરે એ રાગ.

લાવ્યો હુ પ્રભુ પુત્રીયો આગ્રહ તુમારાયરે,

પરીક્ષા લેઈ અર્પો સનમાનતુમરાયરે; •

વેદ, ગીતા, રામટીકા, અમે સખ પુરણુ હુઈ,

પીંગળ ભાપ પુન્યે આસ એમની પુરણુ થઈ.

નંદરાજ-છોકરીયોને ધનામ આપી રત્ન આપે છે.

વિસ્વનાથ-આહા માહારાજધીરાજ આપનો હુકમ હોય તો હું કાવ્ય બનાવી લાવ્યો છું તે પ્રગટ કરું.

નંદરાજ-આહા વિશ્વનાથ કાવ્ય બોલો.

વિસ્વનાથ-નીચે પ્રમાણે કાવ્ય બોલે છે.

કાવ્ય

સનૈર પાપં॥ સનૈર જાપં॥

સનૈઃહોઽલિપંઃ સનૈઃદુઃખચ્છીન્યંમ॥

સનૈર ગુણ્યંમ્ઃ સનૈઃ પાવેધન્યંમ ॥

સનૈઃ અંગ સુધ્યમ્॥સનૈઃ કૃતયૂધમ્

નંદરાજ-કાવ્ય સાંભળીને

આહા પ્રધાનજી પડ્યાજીને પાંચસે સોના મોહોરે
તીન્નેરીમાંથી ગણી આપજો.

પ્રધાન હુકમ માહારાજધીરાજ ધમ કહીજાય છે.

કચેરી બરખાસ.

પ્રવેશ ૩ જો.

સ્થળ પ્રધાનનું ઘર.

સુકડાલ,-લાઇલદે, જખખા આદિ સાત પુત્રિઓ.

જખખા-અહો પીતાજી આજ આપ શાવાસ્તે, શોકાતુર છે.

આપના સુકોમળ દીલને દીલગીરી કેમ દેખાય છે,

સુકડાલ-અહો પુત્રી મારા દીલની અંદર કાંઈ પણ

શોક નથી.

જખખા-આહા પીતાજી શાસ્ત્રમાં પણ કહ્યું છે કે

૧ સ્ત્રીહત્યા, ૨ બાળહત્યા, ૩ ગૌહત્યા, ૪ બ્રહ્મહત્યા,

તેમાં પણ બાળહત્યા ઘણી ક્રુર છે, વાસ્તે આપ

સાચી વાત ન કહો તો બાળહત્યાનું માપ આપને છે.

સુકડાલ-અહો પુત્રી આ વાત સાંભળીને તારાથી મારા

અફસોસની વાત તું શ્રવણ કરી મારા અફસોસને

મંદા પાડવા સમર્થ છે? અપીતો મને સંભવ નથી

કે તું અફસોસ મંદ મારી પાડીશ.

જખખા-આહા પીતાજી લેકીકમાં પણ કહ્યું છે કે, શીશ-શીશ

જુદી મતી વાસ્તે આપ મને વાત કહો.

સુકડાલ-અહો પુત્રી આજ રાજસભામાં વિસ્વનાથ, પંડ્યાજી

કાવ્ય બોલ્યા ત્યાર બાદ રાજાએ મને વિસ્વનાથ

પંડ્યાને પાંચસો સોના મોહોરો આપવાનો હુકમ ક-

યો તેમોહોરો કેમ અપાય, કેમકે એવા ઘણાય આવ-
શે ને કાવ્યવબોલશે ને આવી રીતે મોહોરો આપે
ત્યારે તે રાજ પશુ લુટાઈ જાય. વાસ્તે હે પુત્રીહુ તેજ
વિચારમાં પડ્યો છું.

જાજીઆ—અહો પીતાજી રાજજીને કેહેજીને કે હરકોઈ માણસ
કાવ્ય બોલે તે મારી પુત્રી બોલશે.

સુકડાલ—હે વિદ્યમાન પુત્રી ખસ્ટ પડે તેવું સાહસ ન કરશો.
(એમ કહી જાય છે)

પ્રવેશ ૪ થો.

સ્થળ રાજ્ય કચેરી.

નંદરાજ—સુકડાલ, પીસ્વનાથ, પ્રધાન પુત્રી, નંદરાજ આહા
પ્રધાન પડ્યાજીને વ્યાંચસે સોના મોહોરો આપી.

સુકડાલ—અહા મહારાજ આપનો હુકમ માન કરુંછું. પ-
રતું જે કાવ્ય પડ્યાજી બોલ્યા તે કાવ્ય મારી
પુત્રીબી બોલેછે તો ખુદાવીંદ આપની મરજી હોય
તો મારી પુત્રીને ઈલાં બોલાવો.

ત્યારબાદ રાજ પ્રધાનની પુત્રીને કચેરીમાં બોલાવે છે.

જાજીઆ—અહો પીત્યાજી આપે મને કીમ યાદ કરી હતી.

નંદરાજ—અહો સુત્રી જે કાવ્ય પડ્યોજી બોલ્યા તે કા-
વ્ય તુમે નીશકપણે જાયશે.

જાજીઆ—અહા મહારાજ પડ્યાજી કાવ્ય કચેરે તો અમે
બીજોળી નહીં.

ત્યારબાદ પંડ્યોજી ખીન પ્રદેશમાં બોલ્યા હતા તે
પ્રમાણે ઈહાં પણ બોલ્યા, તેમજ પ્રધાન પુત્રીઓ
પણ બોલી નય છે ત્યાર બાદ.

વિશ્વનાથ—અહો ગોપાળ આપનો હુકમ હોય તો ખીલું

કાવ્ય પ્રગટ કર.

રાજા—અહો વિશ્વનાથ પંડ્યાજી બોલો.

વિશ્વનાથ—॥સ્લેકાસ્ત્યસેન્યાનમારંતી॥
સ્ત્યેકેસરીમયટલે॥દવજલંસ્ત્યેનસો
હંતી॥સ્ત્યેપર્વતઆંગુલે॥સ્ત્યેરાજાવ
લીસૂર્વી॥સ્ત્યેસુખયિધષ્ટિરઃ॥સ્ત્ય
રાજાવીકોસૂર્વી॥ત્યનંદધીશતંસુ
ર્વી॥૬॥

ઉપલી કાવ્ય પંડ્યોજી બોલ્યા. પછી સાતે પ્રધાન
પુત્રિ પણ બોલે છે, ત્યારબાદ પંડ્યોજી ગુસ્સે થઈ ચાલ્યા.

કચેરી બરખાસ

પ્રવેશ ૫ મો.

સ્થળ રાજ્ય કચેરી.

નંદરાજા—વિસ્વનાથ પાડ્યો, નોકર ચાકર વિગરે.

વિસ્વનાથ—ક્યાણુ દેવ કપાણુ તું, નમુ છું હસ્ત જોડી હું એ રાગ.

પાડલીપુર રાજ માહારાજ ધીરાજ,

કલેષણ કીધ કાજ સુકડાલે આજ;

કપણુ થઇ કીધલોભાંક્ષીત દેહ,

નડકી તેને કરવો છે આપનો છેહ.

૧

રાજા—રાગ સદર.

અહો ગુણી અહમ કુડો છે તું બોલ,

અશ્વરૂપ રુખે એ માહારો તોલ;

ચીંતાતુર હું થયો છું અહમ,

બોલે ન તદ્વાવત રાખો વીદ્યાં.

વિસ્વનાથ—પુશ રહો સનમજા મેરા બીધાતા બેલી. એ રાગ.

હું કહું ધરાના કીશ નામુ સીષ સ્વામી;

હું ચેતાવા આવ્યો સ્વામ રંગશે પ્રાણી;

વળી શસ્ત્ર કીનારે નદી નાળીં મે કાંસ્યાં,

તરવાર તેગ ઓર છુરી જમધયા ખાસ્યા;

૧.

ગદ—અહા માહારાજ ધીરાજ પ્રધાનજીએ નદીની કંડી

રેતાળમાં શસ્ત્ર દાટેલાં છે.

રાજા—અહા વીસ્વનાથ કદી સુકડાલ પ્રધાન મારા જીપર

કનીચ બુદ્ધિ ન કરે.

વિસ્વનાથ—આહા માહારાજધીરાજ સુકડાલ પ્રધાન આપને
ઉપરથી પ્યાર બતાવે છે, પણ તેના દીલમાં કુમુદ્ધી
ઉત્પન થઇ છે, તેની માલમ આપને નથી.

રાજા—અહા વિસ્વનાથ તેનું કાંઇ પણ છીદ્ર બતાવો તો
હું સત્ય માનું.

વિસ્વનાથ—આહા માહારાજધીરાજ આપને જો ડુંગરસદ
હોય તો મારી સાથે આપ પધારો.

રાજા—આહા વીરધનાથ ચાલો. (એમ કહી જાય છે.)
પડામાં દાટેલાં શસ્ત્ર રાજાને વીસ્વનાથ બતાવે છે.
તે શસ્ત્ર રાજા દેખતાં વેત સુકડાલ પ્રધાન
ઉપર તે ગુસ્સે થઇને જાય છે.

પ્રવેશ ૬ ઠોં.

સ્થળ રાજ્ય કચેરી.

રાજા, પ્રધાન, મોકર ચાકર વિગરે.

રાજા —ગુસ્સે થઇને પ્રધાનને કહે છે.

અરે બાવાજી તું કરે કેમ ઉદાશ. એ રાગ.

અરે મંત્રી મુખ શું કીધું આ કાળ,

મમત્સીય લેવા કીધાં સર્વે સાળ;

અરે પાપીવીપ્ર દીયા નધરી,

નાગર જાત તેને બીગારી ખરી.

ખઈ લુણને તું હરામી થયો,

ઝેહી કાંમ તેને કીખખતે કીયો;

અરે વીપ્ર બોલે મુખે સારા બોલ,

હૃદય તારે કાંતી મેં જાણ્યો નહીં બોલ. ૨

ગદ્ય—અરે પાપી તેં મારાં ઉપર આવો કોપ કરી આ

દુષ્ટ કાર્ય શું કર્યું.

એમ કહી રાજા પોતાના દીલ ઉપર તથા પ્રધાન

ઉપર ક્રોધ લાવી કેહે છે.

રાગ ગોવિંદના મહિનાનો.

અહો પ્યારા પુરોહીત વાત કરી રુખકારીરે;

મુજ પર સારો બનાવ્યો પ્યાલ મરણ દુઃખ ભારીરે. ૧

બંધુ મીત્ર પવીત્ર હે પ્યારા શું તેં કીધુંરે;

મુને મરણ ભય ઉઘોત દેવા દુખ સીધુંરે. ૨

ધણે હેતે કરીને પ્યારા સુખડાલ રાખીરે;

પણ બંધુ પુત્રસંમ તાત પ્રલોદન સાખીરે. ૩

તેમાં તુતો પ્રધાન કેહેવાય શાને આવે આડોરે;

તારા કુટુંબ સર્વેને મારીશ ગળાવી ખાડોરે. ૪

ગદ્ય—અરે દુષ્ટ તું મારી કચેરીની અદરથી જા. તાર

મ્હોં મારે જોવું લાયક નથી.

સુકડાલ—અહા માહારાજાધીરાજ હું આપનો હુકમ ઉઠાવ-

વા તદ્યાર છું; મંગર આપ મને કાંઈ પણ મારે

ગુન્હો બતાવીને રજા આપી હોત તો મને અફસોસ

ન થાત.

રાજા—અરે તું મારી પાસે ગડબડ નહી કર.

(એમ કહી સર્વે જાય છે.)

પ્રવેશ ૭ મો.

સ્થળ પ્રધાનનું દાર.

પ્રધાન. પ્ર. સિ, પ્ર. પુત્રિ સાત. સરઘયો પ્ર. પુત્ર.

પ્રધાનનું નીસ્તેજ મુખ દેખી પોતાની સ્ત્રી કહે છે.

લાઇલદે-હજી ક્ષત્રી લોહી વપુમાંહી ક્ષત્રી કલક કેમ લેશે. એ રાગ.

કહો સ્વામીજી. સાચી વાત કહું હું સીસ નામીરે;

રોસ કર્યો રાજાએ તુંમ સાથ કહોને વીસ્તારી રે;

ખાર થકી હેમ શુદ્ધ થાય એહી એ નીશાનીરે,

તુમ ખોસો મુખા અરૂખીદ સંકેટ સંખ તુમ જાએરે.

પ્રધાન- રાગ સંદર

મુલુ ખારી મારી સાચી જ્ઞાત કહું હું વિસ્તારીરે,

પડ્યા સાથે કર્યો મેંવાદ પડ્યું દુખ મુને ભારીરે;

અહસીસ લેશે લુટાય રાજા, મુજ દ્રોહ માટેરે.

સરઘયો માને જો વાતતો, સીસ મુઝ તેગે કાટેરે.

ગદ-જખખા પ્રવેશ કરી આવે છે ને પોતાના પીતાનું

સોકાતુર મ્હોં દેખી તે કહે છે.

જખખા-કંગ નવો મોરો કર સે. સરકગીયોરે. એ રાગ.

પીતાજી મારા શાને તુમે શોક ધરોરે;

આપ મુખ શામ જન્યુ છેદુખ સર્વે દેહીમાંથયુ છેરે.

મુખ રૂદ્રતો ગયું છે જળ ચક્ષુએથી વેહે છે;

જેમ ટાળે મૃગ અલગો તીમ આપરણારે. પીતા. ૧

નીસદીન રાજસભામાં સંચરતારે,

ન્યાયે પરદુષ્ણ હરતારે;

રાય તેહું કેમ ન આવ્યું, ચીંતા ચુકી મુજને કેહેવું.

પંચ મુખે દુષ્ણ કીધે સખ દુઃખ છીનેરે.

પ્રધાન-હેં પુત્રી તમને તે કીધા જેવી વાત નથી, વાસ્તે

તુમે શાળાએ ભણવા જાઓ. (તેજ્ય છે.)

સરધયા-પ્રવેશ કરી પોતાના પીતાજીનું મ્હોં સોકાતુર દેખી

કેહે છે, હે પીતાજી આજ આપનું મ્હોં નીસ્તેજ

કેમ દેખાય છે.

મુકડાલ-અધખીચ મોખત તોડી મુણ દરદી દીવાના. એ રાગ.

મુણ પુત્ર મારા (૨) દૈવયોગે થયો છે કોપ;

રાજા. મુજ પર કોપીયો પડ્યાજીને સંયોગ. ૧.

હું જાણું નહીં (૨) તીલ માત્ર વાતનો નેહ;

મુજ પર દુર આવી પડ્યું જાણે છે જીવત પરમેશ. ૨

સરધયા-રાગ સદર.

મુણો જન્મ મારા (૨) દીલગીરી ન રાખો લગાર;

સર્વ મુખ સંપત્તી થશે તુમ સત્ત્વ તણે આધાર. ૧

પ્રધાન-રાગ સદર.

મુણ પુત્ર મારા (૨) કહ્યું કામ કરે તું એક;

રાજસભામાં આવજો પડ્યું ખડગ ગ્રહીને તેહ. ૧

સરધયા-રાગ સદર.

હસ્ત ખડગ ગ્રહી (૨) આવું હું સભામાં રાજ;

એનાથી શું કર્યું કંડ સંભળાવોને મુજ તાત. ૧.

પ્રધાન-રાગ સદર.

શુભ્ય પ્રીય પુત્ર(ર)કરી નમન ખડગ બિલોત;
સીધ મુઝ છેદન કરી પછી બોલજો મહાર પોત. ૧.
સરંધયો—ઈદ્રિસભામાં ગમ્મતિ દખ બીહાગની ગબલ.

કર કપાય ધુટીએથી તેગકર ધર,
તેગ હસ્તમાં ધર તો ચિત્વાને વર;
આપ છતાં દુઃખ માંડે સર્વે વીસરયુ;
આપ મરણુ સર્વ દુઃખ શીરપે કયું ધર. ૧.

પ્રધાન-રાગ સદર.

શુભ્ય પુત્ર વાત મારી દુઃખ શબ્દી જશે,
સંકટ સર્વ આવીયા તેનો ક્ષય થશે;
મણી માણીક મોતીયે ભંડાર જે ભચ્યા,
મહામાન યદને પાદ સુખશે ખરા. ૧

સરંધયો—સૈયર દુખ શું દાખવુ. એ રાગ.

એ શું બોલ્યારે મારા તારંજ, મુખથી દૂર વચન;
એ હસ્ત મુઝ કીમ ઉપડે, કરવા સીધ દહન. એ શું. ૧
કાંઠા વીહુણી વાડીયો, જુલુ તીણ પાય ચિહ્નત;
સુનો સંસાર તાત વીના, ભાતુ વીના ઉદયત. ૨
આપ વીના અમને વળી, કુણ સહાય થનાર;
રતુ અધને ઉદય ગીયો, ચાલે ખડતો અધાર. ૩
તીમ(ર) તુ અધ દીન મમ થશે, જાશ્યો તુંમ ઉદયકાર;
બહીયાં બહી સાયે કુણ થશે, કોધ છોડો આ વાર. ૪

ગઘ—હે પીતાજી આપ દાલથી ક્રોધ છોડી દો.

એમાં બીલકુલ ક્ષાયદો નથી, પરંતુ આપણે બીજા દેશમાં
જ્યાં ક્ષેત્ર અન્ન મળશે ત્યાં જઈને નોકરી કરીશું,
પણ આપનું શીષ મારાથી કેમ છેદન થાય.

પ્રધાન—હે પુત્ર હવે મારી અવસ્થા થઈ છે ને પરદેશ જવું
તે ઠીક નથી, પરંતુ આ રાજાના દેખતાં મારું
મૃત્યુ થાય તો મારો જીવ ગતે જશે, વાસ્તે હે પુત્ર
તું જો કુળવંત પુત્ર હઉં તો હવે તારે કંઈ પણ બો-
લવું નહીં, ને તું તેગ લઈને મારી પાછળ આવજો.

સરઘયો—પીતાના પીતાનું આવું બોલવું સાંભળી બોલ્યા
વિન્યા રહ્યો.

પ્રવેશ ૮ મો.

સ્થળ રાજ્ય કચેરી.

નંદરાજ, સુકડાલ, લાછલદે પ્ર. સ્ત્રિ. પ્ર. પુત્રિ

સરઘયો પ્ર. પુત્ર, નોકર ચાકર વિગરે.

ગઘ—પ્રધાન રાજાની સલામ ચોતરફ લેતાં રાજાએ સલામ
ન લીધી તેથી પ્રધાન પુત્ર પ્રધાનનું શીષ ઉડાવે
દે છે. ને જીવતાંવેત રાજા કેહે છે.

રાજા—હે પ્રધાન પુત્ર સરઘયા, તારા પીતાનું શીષ તેં કે-
મ ઉડાવ્યું.

ક્ષરંદ્યો.—હે મહારાજાધીરાજ આપના ઉપર કુદ્રષ્ટા કરી
એવેજો મ્હારો પીત્યા તેના વિના રહેવું તેજ શ્રેષ્ઠ છે
છલાં પ્રધાન સ્ત્રી તથા પ્ર. પુત્રી પ્રવેશ કરેછે.

રાગ લલીત ચ્છંદ.

લાચ્છલદે—અરજ્યો પ્રભુ આતે શું થયું,
સ્વામી સુખ તો માહરું ગયું;
અકાળ મૃત્યુ તો આપનું થયું,
સ્વામી વિયોગનું દુખ આવીયું. ૧
પુત્રી આપને પ્રાણસંહતી,
અરર ઈશ્વરા શું ફેરવી મતી;
નોખત તાવને મદંગ વાગતાં,
તે ઘર હોસે તમ્મ્રજગતા, ૨

રાગ. અચાનક; આશો ડોપ કીઘારે કીરતાર,

જાજ્યા—તાતજી મ્હારારે તમે ક્યાંધરે ગીયાં,
પુત્રી તુમ સાતની ન ધરી દીલ દયા,
ઘર મંદીર માળ સેહેજ સુનાંરે રહ્યાં,
જગતના ઈશ તુંને નાવીરે દયા.
ભવોભવ મળજો તાત કરીને મયા.
મેળવજો તાત પ્રભુ કરીને દયા.

રાગ ઇંદ્રિસભામાં ગવાતી ઢમ.

રાગ—પુત્રી મારી દીલ શોક ના ધરો લગાર.
ઈશ્વરે જનાવ્યું પડક દુર નવી થાય,

બીધીએ લખ્યા જે લેખ ટાળ્યા નવ ટળે.
 સપ્તસુખી ગિંચ જઈ અવનીમાં મળે; ૧
 હે પુત્રી હવે તમે તમારા ગ્રહવાસે જાઓ, તે જાન્યો.

રાગ સદર.

રાજા—સુણું સરદયા વાત મારી કહું છું હીતધરી,
 પાશ્વે તુજ તાતની ફીકર ન કર જરી;
 હીતથી રાજકાજ કરો સત્યને વડી,
 રૈયત સુખી થાય જ્યું સધર્મને મળી.

રાગ. ખુશ રહો સનમજા મેરા બીધાતા બેહલી
 સરદયો—સુણો પ્રથ્વીપતી મહારાજ કહું સીસનામી,
 વેસ્થા મંદીર મુજ બ્રાત ભણે ગુન જાની;
 એને બાલપણેથી. ગુણકાને ધરે રાખ્યા
 કોડ સાગ બાર સોનૈયા પીતુમમે આપ્યા. ૧

રાગ સદર.

રાજા—તુજ બ્રાતે સરદયા કીધી શું મુરખાઈ,
 થયો લીલ્પ જર એ ગુનકાને ઘેરજાઈ;
 એને ચીલ્તે ન ધરીયા પીતુ માત કે બ્રાતા,
 ભગની પણ મુખથી વીસારી તાન ગુણગાતાં. ૨

રાગ સદર.

સરદયો—કહું વાત આપને સ્વામી સીસ નમાવી,
 મંત્રીજ્ઞર આપો બ્રાત મમ બોલાવી,

આપ મેહેર કરી મમ નેષ્ટખંધુ બોલાવો.
 મુજ તાત મરણ વળી ગાદી ગ્રહણ સુણાવો.
 રાજા—અહાં પ્રતીહાર સુમતી વેસ્યાને ત્યાંથી સ્થુલીભદ્રને
 બોલાવી લાવ્ય. તે જાય છે.

પ્રવેશ ૯ મો

સ્થળં સુમતી વેસ્યાનું ગ્રહ.

સ્થુલીભદ્ર પ્રધાનપુત્ર સુમતી વેસ્યા, વશીલોચના,
 સુલોચના, ગુણકાન્તી દાસી; રાજના નોકર.

પ્રતીહાર વિગરે.

પ્રતીહાર—ભાઈ આપકું રાજશુ યાદ કરતે હું. આવાં પ્ર-
 તીહારનાં વચન સાંભળી સ્થુલીભદ્ર રાજસભામાં
 જવા તૈયાર થાય છે તે વખતે સુમતી ગુણકા કેહેછે.
 રાજા બળેરો પ્રશ્નોત્તર.

સુમતી—નહીં જવા દહીં મુજ સ્વામી;

સ્થુલીભદ્ર—પ્રીયા જવા દે દુઃખ વાંમી,

સુમતી—હું રાજ સભામાં જાઉં, પ્રશ્નોત્તર નંદને દેહીં;
 નવી રાખું ઉત્તરમાં ખાંમી. નહીં જવા દહીં મુંજ સ્વામી?

સ્થુલીભદ્ર—પ્રશ્નોત્તર તુઝથી ન થાવે, મુઝકુલ લાજ સખજાવે;
 નવી જાગીતો આવે ખામી, પ્રીયાજાવ દે દુઃખવામી ર

આવું પ્રતીપાલ સમજવી, મુંજતાતને મુખ દેખાવી;

ઝીવુ માતબ્રાંત સમજવી, પ્રિયાજનવા દેદુઃખવાંમી ૩

સુમતી—હમ તુમ સરીખી જોડી, નવી જાઓ પીડિજોતોડી;

કીમપાલવ મુકુંવાંમી, નહીં જવા દજી મુજ સ્વામી. ૪

તીમ છતાં પીડિજી જાઓ, મુજ હસ્તેકોલતુ મેંલાવે

દેખી સુંદરી ચાલો નકામી, નહી જવા દજી મુજ સ્વામી; ૫

સ્થુલી—ચાર ઘડીમાં જો હું નાવું, મમતાંત કસમકીંમખાંડી

જોપાલને આવું મીલાવી, પ્રિયા જનવા દે દુઃખ વાંમી. ૬

ગદ્ગદ-હે પ્રીય સ્ત્રી હું ચાર ઘડીની અંદર પાછો આવીશ.

સુમતી—હું સ્વામીનાથ બાર વરસની પ્રીતીને આપને ભેદ

નજાઓ પરંતુ છીનકેની પ્રીતીમા આપ લીધતકેમ

થઈ ગીયા એમ કહી કહેછે.

રાગ કલ્યાણ.

ધ્યારા મારા અહો એ રાગ

ધ્યારા મચહો રાજને અહો, મુજને મારીને પછી જાઓરેતમો.

બાર વરસની મીત્રતાતો તોડી આપે આજ

છીનક એકની મીત્રતામાં સીધ્યાં એનાં કાળ. ધ્યા ૧

પાલોતો હું ઝાલી ઊભી નહીં મુકું મુજ સ્વામ

પાછાં છોપાઈ છંદાં થકીતો રાંમની છે આંખ. ધ્યા ૨.

રાગ સદર

સ્થુલી૦—પ્યારી માહયરી જાણ્ય તું ખરું, ૧
 તુજાનીના અવલ પ્યારી ઢોઈના ચહું
 રાજ સભામાં જનવા દે તું છોડી દીલ અપસાસ.
 દીલમાં જોણે સીધો ઉભો ગીયો હું સોકાસ. ૧
 રાજ તેહું તો પાછું નવજો, ઉત્તમની છેરીત;
 તેમ છતાં મુઝ તાતને છે, રાજ સાથે પ્રીત.પ્યા.
 (એમ કહી સ્થુલીભદ્ર જાય છે.)

પ્રવેશ ૧૦ મો.

સ્થલ રાજકુચેરી.

નંદરજન—સ્થુલીભદ્ર, સરઘ્યો, નોકર ચાકર વિગરે.
 ગદ્ય—સ્થુલીભદ્ર આવી રાજને સલામ કરી બિભા રહે છે,
 તથા પોતાનો ભાઈ સરઘ્યો અપશોસથી સ્થુલીભદ્ર
 ને કહે છે.

રાગ રામઝી.

સરઘ્યો—જેટાંધુરે મારા વાલહા હડી અંતર ઝાલ.
 પીતુ આપણો સ્વર્ગે ગીયા. મુને દુઃખ અપાર. જેટ
 પંડીત દ્રાહ થકી થીયો. તાતને મળું વિચાર;
 વળી પંડ્યેશત્ર યુગલ કરી, મુજ હસ્તેપ્રહાર જેટ; ૨
 ગદ્ય—આવાં સરઘ્યાના વચન સાભળી સ્થુલીભદ્ર.

રાગ લલિત છંદ.

સ્થુલીભદ્ર—અરર ઓ પ્રભુ તાત ક્યાં ગયા,

દીલ વિચારતો દીલમાં રહ્યા;

વર્ષ બારતો વિયોગમાં ગયા,

‘ મળવા દીલ ધરી કોલે આવીયા. ૧

‘ અરર તાતને હું નવી મળ્યો,

સ્વર્ગ ચાલતાં મૂળે વીસર્યો;

અરર ઓ પ્રભુ શું તુંને થયું,

‘ અકાળ સીસતો તાતનું અણુ. ૨

ગદ્ય—અન્યોઅન્ય બે ભાઈ શોકથી આપ આપાના સ્થા-
નફે બેસે છે;

રાજા—આહા! સ્થુલીભદ્ર હવે શોક નીવારી તમારા પીતાજી
ની ગાદી અહણુ કરો.

સ્થુલીભદ્ર—રાગ અધખીચ મોહોખત તોડી.

સુણો પ્રતીપાલ, (૨) મુજ મનમાં શોક અપાર;

મુજ માત સાત બગની મળી આવું છું હું આ વાર;

રાજા— રાગ સદર.

તુજ ભગની માત, (૨) બોલાવું હું મમ્માર;

સર્વ વાત મંત્રી કરો, અહો તાત પાષ્ટ સુખણુ. ૧

સ્થુલીભદ્ર—રાગ સદર.

નહી યાંઢી, કમ (૨) મુજ ભગની માત વળી જોહ;

ઈહાં કીમ આવી શકે, મુજ તાત મરણુ દીલદ્રોહ; ૧
ગદ-રાજા, તેમ છતાં તુમારે તમારા ગ્રહને વિશે જાણુ હોય
તો તુમારા પીતાની ગાદીએ બેસીને જાઓ.

સ્થુલીલદ્ર- રાગ સદર,

હું વિચારું કરું, [૨.] એકલ મંદીર કુસનેહ
સત્ય વાત આવી કહું, મુજ તાત પાછની જોહ. ૧

રાજા-રાગ સદર

કરો સત્ય કામ, (૨) એકલ મંદીર ગુણગેહ;
પક્ષટાવી નવી ચાલજો, જરૂરી વેસ્યાને જોહ; ૧

પ્રવેશ ૧૧ મો.

સ્થળ બગીચો.

લાવણી.

સ્થુલીલદ્ર—સંસારી સુખ જાણો અસાર,

પ્રાણી સખ નસીબકે આધાર;

માત તાત ઓર બ્રાત ભગીની.

સ્ત્રી પુત્ર લઘુ જીવ.

પ્રાણી. ૧

મંત્રી થાઉંતો મહા દુઃખ પાઉં,

જાંજી કોશાકે દાર,

નીજ મંદીરીયે જો હું જાઉં.

મુજ લારે પરીવાર.

પ્રાણી. ૨

જન ધર્મપર દીલ બંધ તો,

સંકટ સર્વે જાય,
એકમેં જો હું ભેળવેં આ.

કુમતી કહીન સખ છાર,

પ્રાણી. ૩

રત્ન વસ્ત્રકાકીયા રજેણા,

હસ્ત પાત્ર સુખકાર,

એલી વેસે સુખ સખતી વરીયા;

નાદી દોણ કુમાર.

પ્રાણી. ૪

નવપદ્મકો ધ્યાન ધરતો,

કુમતી દુર હડ જાય,

ગામ ગરાસ ને ઘરપુર મંદીર,

નાદીં સગોરીણુગાર,

પ્રાણી. ૫

ગદ્ય—હેત્યેતન આજુગતમાં કોઈ કોઈનું નથી.

(એમ કહી જાય છે.)

પ્રવશ ૧૨ મો.

સ્થલ રાજકચેરી.

નાંદરાગ, સ્થુલીભદ્ર સરઠિયા નોકર ચાકર વીગરે.

સ્થુલીભદ્ર આવી ધર્મે લાભ ધમ કહે છે તે જોઈને.

રાગ. લેલીલેલી પુકાર મેંખનમેં એ રાગ.

રાગ—મંત્રી પુત્ર શુ કીધો વીચાર.

તુજ મનમાં તું સમજ્યો શુંગણ

કુવીચાર કર્યો આ મનમાં.

ક્યાંથી બોધ આવ્યો તુજ દીલમાં,

રાગ. લાવણી.

પદ. ૧

૧

પલંગ સેજપેં ગાદી પડીથી, ભરી નીંદમે સોતાથા
રંગ મેહેલપેં તખ્ત ખડાથા, હીમખીન્શમેંતોતાથા;
ધન લખપતકે બડે બેપારી, લખ લેતા લખ દેતાથા;
સાર દારસુંદીર સળછોડી, ચલેગીએ પીતુ મારા. ૧

૨

ધરું સુંદરી નાર સુખુહી, રતીયાં રેહેતી કર બેરી;
દેવ ચક્ર સમ પુત્ર ખડાથા, આગે રેહેતા મદ મોહુરી;
પચા, વીસ, દસ, બારા, નોકર, અષ્ટ, દશા, રેહે કરબેરી;
કહે સુંદીરા સુનો ભવીજન, રાવન ચાલ્યો સળછોરી. ૨

૩

બેઠક આસન બંચ રહ્યાહે, શીશ તપે સુંરીયા બેસા;
ત્રણ ખંડમેં આણુ ફીરાઈ, મુજ સમોવડ નહીંહે એસા;
બળભદ્ર જનકુંહે બ્રાતા, બસુદેવજી હે તાતા;
કહે સુંદીરા રખ રાનમે, નીર બીના કરતુ મર્તા. ૩.

૪

લક્ષ્મીચોરાશી હસ્તી ઘોડા, ઓર જનુ કરોડ પાય કલારા;
સહસ બતીશાં રાજ શેવે; ત્રણકરોડ ગોકુળ સારા;
છયે ખંડકા રાજ મીલ્યા, તળ ચેતન લોભ નહીં મીટતા;
કહે સુંદીરા સુનો ભવીજન; અભદ્ર નર્કે પોહોલ્યા. ૪

ગદ્ય—હે નરેશ્વર આ જુગતને વિશે આવા પણ ચાલ્યા
ગતા, તેમજ છ ખડુ રાજ મીલ્યું પણ એ
ચેતન ત્રપ્ત ન થયો, વાસ્તે હે નરેશ્વર આ ચેતન
છે તે અનાદી કાળનો લાલચુ છે; વાસ્તે એ લા-
લચથી રહીત કરવો.

રાજા—હે પ્રધાન પુત્ર તમને આ જૈનધર્મનો બોધ ક્યાંહાં
થી આવ્યો.

સ્થુલીભદ્ર—હજી ક્ષત્રીલોહી વપુમાંહી ક્ષત્રી કલક કીમ ભેશેરે. રાગ.

કહુ પૃથ્વી પતી મહારાજ, કરયું મેં વીચારીરે;

મુંજ મનમાં ન રાખું લાજ, કરયું મેં સુખ ધારીરે.

જૈનધર્મ વીના નહીં સાર, જુવો જુગ વીચારીરે;

કૃપ્ત સાથે રાધા નાર, ભજુ હું કેમ જાણીરે.

શંકરને ઊભીયા સાથ, જુવો જુગ વીચારીરે;

બળદેવને વાંમા પાથ, ભજુ હું કેમ જાણીરે.

જોયો જૈન જગત ગુરુ રાજ, નહીં એને કાંઈ લાફરે;

કરું નવપદ રૂપી સાજ, ભરમ ભુલ આદી ટાળીરે;

નાવે જન્મ મરણ ફેર ફેર, કરયું મેં વીચારીરે;

તેથી મીલસે સુદીર શહેર, સુગુણ શ્રી શીવ પ્યારીરે.

ગદ્ય—હે રાજેશ્વર મીથ્યા ધર્મ સર્વની મેં ચીતપણા કરી પણ

જૈન શીવાય સર્વે મીથ્યા ધર્મ દોષ સહીત

દીધા. પરંતુ આ જૈન ધર્મ નીર્દોષ જાણીને મેં

ગ્રહણ કર્યો છે.

એમ કહી સ્થુળીભદ્ર જાય છે કચેરી બરખાસ.

પ્રવેશ ૧૩ મો.

સ્થાન પાડણીપુરનો બાગ.

સંભુતીમુની સ્થુળીભદ્ર, ત્રણ તપસ્વી વિગેરે.
સ્થુલાભદ્ર--સંભુતી વીજ્યજ્ઞને વંદન કરી કેહે છે.

રાગ લાવણી, પુર્ણ થયો આ ખેલ.

જીમ જાપે ભવો ભવ ખ્યાલ, સ્વામીજી મારા આપો વ્રત
સુખકાર; એ ટેક.

નાદી પ્યારી નહી હે મેરી, નહી સગો ખરીવાર;
વીલ વીલ કરતી મર્યા મેં છોડી, જન્યો કથીર સંસાર. સ્વા૦૧
એસો જનનમેં આયો ગુરજી, આપો મહાવ્રત સાર;
શુદ્ધ કરી મેં એહી આરાધું ગ્રહે, ભુજાજો શીવનાર, સ્વા૦૨

રાગ સદર

સંભુતીમુના--વ્રત લેઈ પાળોસીલ તણીપેરે; થાઓ મુની
મેં શીરદાર; માત બ્રાતની આજ્ઞા જો લાવો, તો દેહ મુમ
કામ સાર; ભવી પ્રાણી સંસાર છેરે અસાર. ૧

પ્રવેશ ૧૪ મો.

સ્થાન સરઘયાનો મેહેત્ર

પાત્ર, સ્થુલીભદ્ર, લાઞ્છલદે, સરખ્યો.

સ્થુલીભદ્ર—હું માતાજી મને આપ દીક્ષા લેવાની આજ્ઞા આપો.

રાગ ચોપાઈ.

લાઞ્છલદે—તન ધરવો સોખર લુગ એક,

ચાલવું ખાંડ ધારે છેક;

સંજમ વેળુ કવળ સમજાય,

સહી શકેતો લ્યો શીર ભાર. ૧

મુંઠ ઊપર કરવો સંચાર,

ગોદ નહીં દે ત્યાં પરસાળ;

થાય રણુ વગડે દુઃખ ભાર,

નહીં રહેવા મુંઠીર દાર. ૨

વીમાશણ થશે તે દીનન, પુત્ર જીવો વીચારી મન.

પુણું થીયો આ ખેલ. એ રાગ.

રાગ લાવણી.

સ્થુલીભદ્ર—પારવાસે બહુ રહેતા જનાવર,

સહી શકે કીમ દુઃખ; મૈયા મેરી સહી શકે કેમ દુઃખ.

મૃગ મનોહર સુંદર નયણાં, રહેતા રણુકે કીચ. મૈં ૧

રાગ થીયે તસ કુણુ સમાજે, કરે પોપણુ કુણુ જીય;

કાળ અપાટ કરે નીસ દીન, લેવે આજ કે કાલ. મૈં ૨

એવી ધાર મેં ને લેખ ધરાહે, એસે મુંઠીર શીવનાર;

મૈયા મેરી -લગ્ય મેરે વિચાર.

ગદ્ય-હે જનુની વનને વિશે મૃગલા આદે ધણા જનવર
 છે તે કુણુસંભાળ કરતુ હશે, વાસ્તે હૈજનુની હું
 પણ તેમજનીજ પેઢે વન અગર કોઈ નયમાં રહીશ.
 લાછલદે-હે પુત્ર જેમ તમારા જીવને સુખ પડે તેમ સુખે
 થી કરો, તેમજ પણ સરઈયા પાસેથી આજ્ઞા
 લેઈ સ્થુળીભદ્ર સંભુતીમુની પાસે આવેછે ને આ-
 ગળનીજથારથ વાત કરી, એટલે સંભુતીમુની સંજ-
 મ સ્થુળીભદ્રને આપે છે.

ઈહાં સંભુતીમુનીની સાથે ત્રણતો શીખ્ય હતા
 અનેચોથા સ્થુળીભદ્ર, હવે ચત્રમાસું આવ્યું એટલે
 સંભુતીમુની ચારે શીખ્યને ચત્રમાંસની આજ્ઞા આ-
 પેછે. ૧ ભુજંગચહે ૨ સીંહચુકા વિશે ૩ કુંપના
 મંડાણે ૪ થા સ્થુળીભદ્રને સુમતી વેશ્યાને ત્યાં ચો-
 માસું કરવા મોકલ્યા, એવી રીતે ચારે શીખ્યને સંભુતી
 મુની મોકલે છે. ને ત્યાંથી ચારે શીખ્ય જાય છે.

પ્રવેશ ૧૫ મો

સ્થળ સુમતી વારાગનાનું ગ્રહ.

પાત્ર, સ્થુળીભદ્ર, સુમતી, સુલોચના દાસી વિગરે.
 સુમતી-હે સુલોચના સખી, આપના પીકજ ના આવ્યા.
 એમ કહી કેહે છે.

રાગ પરજ, પીઠિ શુ. થાશેરે થાશે.

પીઠિ કેમ મળશેરેમળશે, સખી પીઠિ વીના તન પડશે; ટેક.
સખી છોડી મેં માહરીજતરે, વળી દ્રોહી કીધીમમ નાતરે;
તેતો ના જાણે નાગર નાતરે, પીઠિ કેમ મળશેરે મળશે. ૧
પીઠિ કારણુ છોડ્યો સખી સાથરે, માહરું-હૃદયભેદછથયો કાથરે;
સખી હુ તો કરું આપધાતરે, પીઠિ કેમ મળશેરેમળશે. ૨
એતો નાગર નાત ધુતારીરે, એને શર્મ નહી છીન વારીરે;
છોડી બાર વર્ષની ઈયારીરે, પીઠિ કેમ મળશેરે મળશે. ૩
હુતો ઘોળી બેસુ હવે વીખરે, પીઠિ મીલે નહીતો હું પીશરે;
કરી ધુંણીને એમાં પડીશરે, પીઠિ કેમ મળશેરે મળશે. સ. ૪

ગદ્ય—હે પ્રીય સખી સ્વામીનાથ ક્યારે મળશે.

સુચના—હે બાઈ આપના સત્યને આધારે ઈશ્વર મીલાવંશે,
કહી કેહે છે.

સુમતી—મોહોલે પધારો, માહારાજ માણીગર
મોહોલે પધારો. એ રાગ.

સખી મારી છોડી ગીયો છેલ, ખ્યારીદશી છોડી ગીયો મને છેલ;
કુલ સુગંધી બાસથી, ભમર ગુંબવે દેલ;
કુલ વશે મરણુ પામીયો, તીમ વળ્યોરે સુદીર દેખી ગેલ. સખી ૦૧
દીપક દેખી પતંગીયો, ને કરતો દીક્ષમાં કેલ;
બાય દીપકમાં જળી ગીયો, તીમ ઝડપ્યો મારો સીર છેલ. ૨
બાળપણમાં બોલતો, જો બને સંભાર જુગશતે;
જોબનસે બુદ્ધાપણે, ત્યાંતો કાળકરે દીક્ષ કલેશ. સખી મારી. ૩

ગદ્ય—હે પ્રીય સખી પ્રાણનાથ હજી કેમ ન આવ્યા.

સુલોચના—હે સુગુણીબાઈ આ દીલથી સોઝી નીવારો.

આપના સ્વામીનાથને ઇસ્વર બિલાવશે.

સુમતી—નીસાસો મુકી કેહે છે.

રાગ મુંસલમાની મરશીયાનો. • • •

હાય વોયરે પાનીને ગમ ક્યા મચાયા;

વાય, વાય, સખી આગ લગી મેરે તનમે, મેરે પીયાછોડી એ
વતનમેરે. વાય, વાય. ટેક.

આયે નંદરાજાજીકે તેડે, ગીયા પ્રીતમ પીયા મુજકો છોડે;
મેરા કામ કાલીબકુતોડેરે. વાય, વાય, મેં ૧ •

સખી પ્રીતમ મીલાવેકો મારા, ઉસે દેજી સચ્ચા મોતી હારાં;
ઊપર ચાંદી સીકકા દેહ હજારાંરે. વાય, વાય, મેં ૨

પીજી આતે હોસે અપને દારાં. ખીચે મીલી હોસે દુખી નારાં;
તેને અપના પીઉને બોલાયારે, વાય. વાય, મેં ૩

સખી જો ના મીલે પ્રીતમ પ્યારા, મરં ખાઇ ઉરમે તરવારાં;
નિશ્ચે કરં જન એ ખુવારાંરે, વાયા વાયા મેરેં ૪

જગું સુતી સેજ જોઇ સુની, ક્યાં ગીયા ખીરહકા ખુશી;
જલું આગ ફેરી લેઇ ધુંનીરે, વાય, વાય. મેરેં ૫

ગદ્ય—હે પ્રીય સખી હજી પ્રાણનાથ ન આવ્યા વાસ્તે નીશ્ચે
હું આ જનની અંદરથી મહારો જીવ સ્વર્ગવાશી કરીશ.

(એમ કહી કેહે છે.)

રાગ સીતાજના મહિનાનો.

સખી તારી શું કરેરે હું; કાજ નથી કાંઈ સુઝતું;
સુની લાગેછે મુજને સેજ, શું મેલી ગીયો મુંઢશું;
આવ્યું રાજ નહતું તેડું, તેતો પાછું નવ કશું;
કીયો ચાર ધડીનો કોલ, તેતો સર્વે ફરયું. ૧

મારી વીરહે પીડીત દેહ, છેહ કામ દે સદા;
પ્રભુ મેળવ મુજને નાથ, દુઃખી તારી અગજ;
કેવા અસત ભાખીરે, અમુદ, વચનીયે નવી પળ્યા;
છેતરી પુમે મુઝને છેલ, અંતરમાં નાવીધ્યા. ૨

રાગ સદર.

મુલોચના—આઈ, આમ ના કરોરે વીલાપ, સંભુ સાયે થશે;
મળશે મનોહર આપ સ્વામી, ન દુઃખ દેહીનું જશે;
તુમે રોધ કરી રાતી નેણ, છુટી વેણ શીરની;
તુંમ સ્ત્યતણે આધાર, મીળશે આપ શીર ધણી.

ગદ્ય—ઉપર મુજબ દાશી કહી રહ્યા પછી અક્ષમાત સ્થુળી
ભદ્ર. આવેછે. તે સ્થુળીભદ્રને સુમતી વારાંગના બ્ને
ધને કેહેછે, હે સ્વામીનાથ આપ આમુંડ વેસ કરીને
આવ્યા છો તે શું હું આપને નથી પીછાનતી? અ-
પી તો હું આપને પીછાનું છું, એમ કહી કેહે છે.

મેરે કાજસાહેબ. આજશબ્દ નહીં ઈધાદ હુવા; એ રાગ.

સુમતી—સુનો મેરે પીયાહું, જનઅંહીને, તુંમ પાંસે જાયા ટેક.

સોમદીન ચિંત્યા થઈ મનમાં, કેમ શામ ન આવ્યો;

ખુદે શુદ્ધ ગદ્ય મારી પ્રીતમ, સુતી સેજમાં બોલું;
 પ્રિતમ માલશે દારે બિભો, જઘળારણાં બોલું. સું૦૩
 ગુરુવાર દીન કરે ગર્જના, કામ ધ્યાન ચુકાવે;
 સુકર ફકર કરે દીલમાં જાણું, પીતુ તુમ પરણાવે.૪
 શન્ની: ડુપનમાં આવ્યા સ્વામીજી, બુજ મહારી જાણે;
 કોણ દ્રોહથી સુતી સેજમાં, હુંકારો ના બોલે. મુનો૦૫
 રવીવાર રૂઠે ગુણવતો, છે સાકરથી મીઠો;

દંત ધોવન પારણીયે આવી, આપ મુખ મેં દીઠો.૬
 ગદ્ય—હે સ્વામીનાથ સાતવાર તો મેં મહા દુઃખથી કાઢ્યા
 વાસ્તે હે સ્વામીનાથ આ ધુર્ત વેસ ઉતારીને આજેજઃ
 રીના વાધા હીઠોળા ઉપર પડ્યાછે તે આપના સુકોમ-
 ન અંગને અર્પણ કરો, એટલે હું ખુશી થાજીં.

રથુલીભદ્ર—હે ભદ્રે હે દેવાણુપ્રીયે તુંમે વીચારીને બોલો,
 કીમકે આ જીન વેસની આસાતના થાય છે વાસ્તે
 આ વેસને ધુર્ત નહી કહો. આ વેસ મને ગુરુજીના
 સુકોમળ હસ્તથી અર્પણ થીએલ છે;

સુમતી—હે સ્વામીનાથ આપના દીલમાં તો ઠગાર્છ છે, પરં
 • તુ મને તો મારા શરીરના સાગત્રણ ક્રોડ રૂઆડ
 છે તેની અંદર સુધ ખુચ્યા જોટલી વેદના પ્રાપ્ત
 થઈ છે, એમ કહી કહે છે.

રાગ—દેશી ખમાય. .

મોહે કરકે પ્યાર ગીયો સોકને દાર; એ રાગ.

સુણો સાહેબ સુખણ, શું આ કીધું કાજ;
તથા લોક મરનદ, કુળ કસમની લાજ;
કીયો પાત્ર સાહાજ, છોડી છીનકમેં કાજ. સુણો. ૧
આયો નંદ નરેસરકો તેડો, કરી કોલ ગયા છોડીછેડો;
મુડી માહારો કેડો, લીયો સંજમ નેહંડો, સુણો. ૨
નહી સાધુ એહી, ભેટયો રાજજહી;
બોલ્યો કામ કહીં, રાજેંદ્ર સહીં;
કરી રાહાજ કાજ, આયો પ્રાણકો સહાજ;
સુણો સાહેબ સુખણ, શું આ કીધું કાજ. ૩

ગદ-સ્થુળીભદ્ર-હે ભદ્રે તું મને ધુનં જાણી મારી પાસે
આત્મીશ નહી, એમ કહીને કેહે છે.

ગીતી—મહાવીર આગમથી કહી,
શંભુતીમુની મુખથી મેં સુણી;
આ કથીર સમ સખ રીક્ષી,
વરણવી સીદ્ધ બુધે મહાગુણી.

ગદ-હે ભદ્રે હવેહું નીચંથ ગુરજના સાહાયથી શીખ્ય પદવિ
ધારણ કરંધું;

સુમતી—આવાં સ્થુળીભદ્રનાં વર્ણરાગી વચન સુણી કેહે છે.
પ્રશ્નોત્તર.

ધીક યુવાધીક મુજને ધીક કામ વીકારજી. એ રાગ.
ત્રન આદરી અમ ઘેર આવીયા,
મનોદર અપણી દેહજી;

હમ તુમ સરીખી જોડી મોલી,

કીમ કરો તુંમે છોડજી;

સુનોરે સંસાર સ્વામી ખીના, એ ટેક. ૧.

સ્થુળીલદ્ર-વ્રતધારી અમે આવીયા,

ગુરજી તણે ઉપદેશજી;

ચઉમાસો રેહેવા કારણે,

નવી કરો તુમે નટ્યજી; પાળો શીયળ હવેશુભમને. એ ટેક. ૨

સુમતી-ના ક્રેહેશે તો નવ સત સજી અમે,

વરસ બાર પ્રબંધજી;

કીમ જાણી હું આશા ભરી,

છોડી દો આવા ફંદજી, સુનોરે. ૩

સ્થુલીલદ્ર-સરૂપ જોયું મેં સંસારતું,

દુઃખમાં સુખ મધુખીંદજી;

ભટકતાં ભવમાં આવી મળ્યો,

જીન વેસ સુરવીંદજી. પા. ૪

સુમતી-જોગી તો જંગલમાં વસે,

નહીં ગ્રહસ્થ પરીચારજી;

સાધતા જોગ જોયા અમે,

એ નહીં મુની આચારજી.

સુ. ૫;

સ્થુળીલદ્ર-સંજમ સાધજું શુભ મને,

નહીં સ્ત્રિ પરીચારજી;

કરમા પુત્ર કેવળધર થયા,

રહી સુંદીર દ્વારજી. પા૦ ૬.

સુમતી—જ્ઞાવ્યું જ્ઞાન પીયુ ક્યાં થકી,

થયા મેર સમાનજી;

ભુપણુ સજી હું ન બોલતી,

હુમે મનાવી સુખણુજી. સં૦ ૭

સ્થુલીલદ્ર—બોલતા બોલ વીસારીયા,

વધુ સંજમસે બેલજી;

કાયા માયા બણો કારમી,

સંધ્યારૂપ સમાનજી; પાળો ૮

સુમતી—સંધ્યારૂપી આ સંસાર છે,

બણે બુગતનાં બાળજી;

જમતાં જમતાં રંગે શેજમાં,

તે કેમ નાવે ક્ષીયારજી. સુ૦ ૯

સ્થુલીલદ્ર—વિચાર આવે તો વેગજો કરે,

મુનીવર સમતા સુખણુજી.

વિષય કરમ વીશ બણીને,

તોડે કર્મ પ્રીયાણુજી. પા૦ ૧૦.

સુમતી—પ્યારા રસોઈ પ્રીતે કરી,

સાથે જમીએ સુખણુજી;

કહ્યુરે માનેને મારા નાથજી,

નારી સુમતીના પ્રાણુજી; સુ૦ ૧૧

સ્થુલીલદ્ર—પ્રાણુ ધર્યું ગુરજી પાપમેં,

અરધ્યું તન મન ધનજી;
વીલાપ છોડીને કરો આસના,
કાંધી ચંદનખાળજી.

પા. ૧૨

સુમતી—કહ્યું રે ચંદનખાળે જોલવું,
તેલવું કહો મુની રાયજી;
શાંત થઈ કહું સાહ્યા,
જીમ હોય કરમનો આયજી.

કરે સાધુંજી ગુરુ શુભ મને. એ ટેક.

સુ. ૧૩

સ્થુલીભદ્ર—પ્રથમ પાયો વ્રત બાર છે,
પેહેલું પરણાતીપાતજી;
જીવ દયા ધરો દીવ વિશે,
છોરો મોહની બાથજી.

પા. ૧૪

સુમતી—ઉધાર કરોરે ગુરુજી અમ તણો,
નહી મુજ વ્રત વીવેકજી;
પાળું અમો તો વધુ તમો;
જીમ જાંબુ એલાયજી. કહોરે.

૧૫

સ્થુલીભદ્ર—આણુંદા દશ વ્રતધર હુવા,
મહાવીર જીવ ઉપદેશજી;

• પડીમા પુજી સ્વર્ગે ગયા,
વંદો ભવી સુરતેહજી.

પા. ૧૬

ચગુરા ચક્રિમાસ પુરણ થયું,
જઈ રહું ગુરુજી આવાસજી;

રહીત કલંક રૂઢય કરે,

છમ ક્ષાય કર્મનો આયછ.

પા. ૧૭

ગદ્ય—હે ભદ્રે હવે અમારે ચક્રમાસું પુરણથયું વાસ્તે
આજે તમારું મંદીર તમને ભળે જો, અને જે બા-
રવત તુમેં ચલણ કર્યાં છે તે શુદ્ધ રીતે પાળજો.

સુભતી—હે શુરજી માહારાજ આપ પાછાં ક્યારે દરીશન
લાભ અમારા જેવા દીનને દેશો, એમ કહી વં-
દના કરે છે.

સ્થુલીભદ્ર—ધર્મ લાભ એમ કહી જાય છે.

પ્રવેશ ૧૬ મો.

સ્થળ પોસધશાળા.

પાત્ર, સંભુતીસુની, સ્થુળીભદ્ર વિગરે ચાર શાબ્ય.

ગદ્ય—સીંહ ગુફાવાસી, ગાહી બીજ વાસી, કુંપ મંગણવા-
શી આવી સંભુતી માહારાજને વંદના કરે છે.
સંભુતીસુની અનુવંદના કહે છે, ત્યાં સ્થુળીભદ્ર આ-
વી વંદના કરે છે, સંભુતીસુની આગળ પ્રમા-
ણે કહે છે.

ગીતી

સંભુતીસુની—હે તણ તપીતુંમને ધન્ય, લાછલદે જનયાને
યુગલ યુગલ ધન્ય, ચુલસી ચર્જીવીશી આગે બિલ-
ખાસે એમ કહે વીરજન.

ગાથ—હે શીખો શ્યુળીભદ્ર શીયલ ગુણુથી ચૈરાસી ચક્ર-
વીશી સુધી જુગતને વિશે તેનું નામ પ્રખ્યાત રહેશે.

સર્વે એકટરો, રાગ, પુણુ થયો આ ખેલ.

પુણુ થયો આ ખેલ. સુગુણુ જનો પુણુ થીયો આ ખેલ.
વેસ્યા મંદીરીયે રહેતા નીસ દીન; છોડઘો સળ ઢેલ. સુ
પંચાયણુ પેરે છોડી ચાલ્યા; જાએ પનંગ કંચુકી ખેલ. સુ
સંજમ ગુણુથી સ્વર્ગે પોહોત્યા; કર્મ ધણાયક ખેલ. સુ
જેહ ભવીજન શ્યુળીભદ્ર પેરે; પાળે શીયળ ગુણુનીવેલ. સુ
ગ્યાન વ્રધીને નીત્ય ચીત વશે; તે લેશે અરહન વેલ. સુ
ભુલ ચુક આ નાટીક કરતાં; મારી કરો જન છેલ. સુ
અરજ અમારી ધ્યાન ધરીને; નીતુ જોવા આવો ગેલ. સુ

શ્રી જન સ્તુતી.

તુને કુમલ્લીજયરવા હો પીતા મારા. એ રાગ.
 વીરહો વારોભવ દુઃખ ટાળો, ચંગા અજીત જીણુંદવા. એ ટેક.
 જન ગ્રહે. જાગે. પુજા વીરચાવું,
 ચંગી ચંગી અંગીયા બનાવું. જીણુંદવા. હે પ્રભુ મોરા. વીં ૧
 પુષ્પ સુગંધથી મહમહે અંગ;
 ગુહીછ કરી જન ગુણ ગાઉ. જીણુંદવા હે પ્રભુ મોરાં ૨.
 આગે તેં પુજ્ય દેવહી દુજ,
 વેરી કરમ અષ્ટધરજ. જીણુંદવા. હો પ્રભુ મોરા. વી. ૨
 તીમ હું તુમ સમ પુજી થાઉં,
 બહી ગ્રહો ધારો ભેઈ જાગી. જીણુંદવા; બહી. હે પ્રભુ. વીં ૩
 તો અરી કરમ કુટીલની સાથે,
 કહે કીર ઝગડો મચાગી. જીણુંદવા, હે પ્રભુ. વીં ૪

અમાઉથી ગ્રાહક થનારા સાહેબોના મુખારક નામ. ધ્રાંગધ્રા.

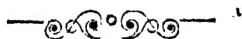
- ૫૦ નેકનામદાર ખુદાવીંદ પાટવી કુમારખીખજતસીંહજી
બાહાદુર
- ૨૫ કુમારશ્રી બલુતસીંહજી બાહાદુર.
- ૫ રા. રા. જમનાદાસ વી. પોપટભાઈ. દીવાન.
- ૨૦ શેઠ. ગોવરધનદાસ દેવશી.
- ૨ જમાદાર. લાડભાઈ.
- ૨ ગાંધી ઉજમશી ઓતમ.
- ૧ શા. હરીલાલ જુઠાભાઈ.
- ૧ શા. દીપચંદ ઉકા.
- ૧ શા. સાંકળચંદ વિ. સુરચંદ દક્ષતરી.
- ૧ શા. અત્રતલાલ લખમીચંદ.
- ૧ છગનલાલ ખેતસી.
- ૧ જીવરાજ ખોડીદાસ.
- ૧ લલુભાઈ લખમીચંદ. મુખાઈ.
- ૧ શા. નાગર ગફલદાસ,
- ૧ શા. રામજી ચાંપશી.
- ૩ ભટ જગંનાથ મુળજી.
- ૧ શા. હરજીવન ન્યાલચંદ.
- ૧ મગનલાલ સાંકળચંદ
- ૧ ગીરધર વીરપાળ
- ૧ શા. પરસોતમ હીમચંદ.
- ૧ શા. નાનચંદ મંગળજી.
- ૧ અમુલખ વી. ખેચરદાસ.

- ૧ શા. છગનલાલ ડોસાભાઈ.
- ૧ શા. નાજી મોતીચંદ.
- ૧ શા. મંગળજી નાનચંદ
- ૧ જીવરામ પ્રાગજી
- ૧ શા. ચત્રભુજ ધારશી
- ૧ શા. પ્રાગજી દેવશી.
- ૧ શેઠ. કાળીદાસ વી. ખેચરભાઈ.
- ૧ કુંવરજી ડાહ્યાભાઈ.
- ૧ બા. હરીકીશન દેવરામ.
- ૧ તરવાડી. ગીરજાશંકર ગવરીશંકર.
- ૧ મણીયાર, મોહનલાલ. વી. મોતીચંદ.
- ૧૦ પીપળી. સં. હઠીશંગ કુલચંદની મારફત.
 - ૧ સં. હઠીશંગ કુલચંદ
 - ૧ સં. નાગર કુલચંદ.
 - ૧ સં. મોહનલાલ કુલચંદ
 - ૧ ગાં. મોતીચંદ લાલજી, માલવણ.
 - ૧ શા. ઊમેદચંદ ડાહ્યા, બળાણા.
 - ૧ શા. ઠાકરશી મુળજી, દુદાપર.
 - ૧ શા. હઠીશંગ નથુ માલવણ
 - ૧ શા. ડોસા પુંજ.
 - ૧ શા. મગન મુળજી સાવડા
 - ૧ વૌરા છગન માન.સંગ.
- ૯ ગામકાસંદ્રાભાઈ ખોડીદાસ વી. સાંકળચંદની મારફત.
 - ૧ ખોડીદાસ વી. સાંકળચંદ.
 - ૧ શા. જેઠાભાઈ નાનચંદ.
 - ૧ પીતાંબરદાસ માણેકચંદ
 - ૧ ચુનીલાલ નરોત્તમ.

- ૨ ચુનીલાલ કસ્તુર.
 ૧ શા. ભાઈચંદ્ર ત્રિભોવનદાસ.
 ૧ શા. નાગર નરોત્તમ જેઠા.
 ૧ શા. છોટાલાલ ઈશ્વરદાસ.
 ૧૪ ઓટાદ મી. જ્યેંદ્ર ઓતમ સોમાણી. તથા વોરા ત્રિભો-
 વન હીમચંદ્ર મારફત
 ૧ જ્યેંદ્ર ઓતમ, સોમાણી.
 ૧ ગાંધી પુલચંદ્ર જીવણ
 ૧ ગાંધી સુખલાલ રતનસી
 ૧ મી. આણંદજી ઝવેર
 ૧ ગાં. મણીલાલ રાયચંદ્ર
 ૧ જોશી. ભાઈશંકર જાદવજી.
 ૧ વોરા ત્રિભોવન હીમચંદ્ર.
 ૧ વોરા સુખલાલ દીપચંદ્ર.
 ૧ લગડીયા ખેચર રતનશી.
 ૧. સો. ત્રિભોવન અમરસી.
 ૧ ગાંધી નરોત્તમ છગન.
 ૧ વોરા ભુરા રાયચંદ્ર.
 ૧ વ. ગિજમસી ટાકર.
 ૧ સોની. ઓધડ વાધજી
 ૨ લાપકડા. વીરપાળ પીતામર
 ૧. કો લલુ પીતાંબર
 ૧ ભાવનગર. શા. મગનલાલ સુંદરજી.
 ૧૩ રાજકોટ વોરા. વનુભાઈ. વી. હીરાચંદની મારફત.
 ૧ વોરા. વનુભાઈ વી. હીરાચંદ.
 ૧ મેતા પુલચંદ્ર અનોપચંદ્ર.
 ૧ ત્રિભોવન કરશન.

- ૨ દોશી ભાધ્યંદ બેહેચરદાસ
 ૧ કો. વનમોળી કરશન. ૧ મેતા. કશળયંદ સુંદરજી
 ૧ પરી. રજુછોડદાસ ઝવેર ૧ વોરા. તયખજી હસનભાઈ
 ૧ પરી. દાકરશી પુંજ ૧ મીં. લક્ષ્મીયંદ હિતમયંદ
 ૧ રા. રા. કલ્યાણજી હીરાયંદ ૧ રા. રા. જોવરધન હરીદાસ
 ૧૪ વીરમગામ-શા. સાંકળયંદ કેશવજીની મારફત.
 ૨ શા. જેમલ સુખલાલ ૨ શા. મણીલાલ જીગજીવન
 ૨ શા. મગનલાલ લાલયંદ ૧ પંડ્યા મોતીરામ આશારામ
 ૧ બ. ધં.જી પ્રભુરામ ૧ શા. મુળયંદ વીરયંદ.
 ૧ શા. લલુ વલમ ૧ પટેલ જગજીવન મોરાર
 ૧ વોરાચુનીલાલ ગોવીંદજી. ૧ મનસુખ જસરાજ
 ૧ પટેલ મણીલાલ મોતીલાલ
 ૨૦ અમદાવાદ. વાડીલાલ મગનલાલ કંદ્રાકટરની મારફત
 ૫ શેઠ. અમરતલાલ ગોકળદાસ. વીસનગર.
 ૧ રા. રતીલાલ પોપટલાલ. મુંબાઈ.
 ૧ રા. હઠીસંગ દામોદરદાસ ॥
 ૧ રા. અમરતલાલ ચુનીલાલ ॥
 ૬ રા. ચુનીલાલ ધરમયંદ પાલનપુર.
 ૧ રા. છોટાલાલ દોલતરામ. અમદાવાદ.
 ૧ રા. મોહનલાલ તારાયંદ ॥
 ૧ શા. મોહનલાલ બાલાભઈ ॥
 ૧ શા. મણીલાલ લલુભાઈ ॥
 ૭ શા. વાડીલાલ મગનલાલ કંદ્રાકટર ॥

જાહેર સ્વર.

‘સર્વે લોકોને ખબર આપવામાં આવે છે
કે આ ચોપડી રાજકોટમાં માસ્તર લક્ષ્મીચંદ
જિત્તમચંદ પાસેથી મળશે તથા બનાવનાર
પાસેથી મળશે.

કંતા.

શાં ચોપડલાલ મુળચંદ.

મુ. ધાંગધા.

